

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.
Rokopisov ne vračamo.
Oglaš po tarifu.
Telefon Int. štev. 65.

Načrt proračuna mestne občine celjske za l. 1929.

V Celju, 28. avgusta.

Kakor smo že javili, je v mestnem knjigovodstvu razpoložen načrt mestnega proračuna za l. 1929, ki izkazuje skupnih potrebščin 6.276.798,72 Din in kritja 2.869.635,56 Din, tako da ostane po odbitku nekaterih prebitkov (pri hišah in posestvih, skupno 268.585,36 dinarjev) nekritega primanjkljaja 3.407.163,16 Din. Kako se bode ta primanjkljaj kril, o tem bo sklepal finančni odsek mestnega sveta. Posebno prijetno ne bo to posvetovanje niti za članke odseka, še manj pa za že itak hudo stekajoče mestne davkoplačevalce.

Pregled tega proračunskega načrta kaže najprej prav hudo rano naše celjske občinske uprave: imamo v mestu preveliko in predrago občinsko upravo. Nemci so svojčas posle na magistratu kolikor le možno razbili in razdelili, da so mogli nastaviti čim več svojih pristašev, volilcev in agitatorjev. Tako so dobila razna občinska podjetja ne le, kakor je naravno, svoje tehnično vodstvo, temveč tudi vsako svojo upravo. Dopisovanje tu, dopisovanje tam, razne blagajne, knjigovodstvo in vse, kar se s takim največkrat bolj komodnim uradom, bogredaj podjetjem, počasi ustanavlja in kar postaja polagoma »absolutno potrebno«. Zato pri nas ne pokaže upravnih stroškov poglavje »obča uprava« samo; temveč ti stroški so porazdeljeni na vsa mogoča proračunska poglavja in mestna podjetja; bilo bi jih zanimivo zbrati in primerjati, koliko nepotrebnega, dvojnega dela se tu opravlja in za koliko je faktično prevelik ta občinski upravni in gospodarski aparat v celoti. Ne bode morda napačno misliti tu na centralizacijo mesta na decentralizacijo, na bolj ekonomično izrabo časa in sil. Da je tu notri skrita tudi nujnost združitve mestne in okoliške občine, ni treba posebej povdarjati. Ko se je sedanja večina v mestnem svetu početkom l. 1927 rodila, je napovedala velike upravne reforme. Ostalo pa je pri starem: tu pa tam se pri uradništvu malo poškrta, v splošnem pa se ga počasi pomnožuje, poglavje »obča uprava« narašča (preseglo je že milijon dinarjev) in naše meščanstvo je ponosno, da sme v tako mnogoštevilno in vsestransko upravljanem mestu živeti in plačevati davke.

Ker bode še prilika razpravljati o tem proračunskem načrtu takrat, ko

se bode videlo kritje primanjkljaja, se bomo le bolj v informacijo dotaknili posameznih postavk. Za ulice in trge je predvidenih 1.511.592.— Din, seveda če bode Beograd dal kaldrmino 400.000 Din. Zdi se pa, da s kaldrmino ne bo ničesar, dasiravno vedre in oblačijo v Beogradu pristaši iste politične vere kakor v Celju. Kajti če gre za denar — potem pri Srbijancih rad zgine spomin za opravljene usluge. Pomembni postavki ste v tem proračunu inace postavki za zgradbo novih cest (211.000.— Din) in za novi škroplni avtomobil (nabava 230.000 Din), ki bo stal proračunski letno 52.000 dinarjev. Osebnih izdatki pri tem novem mestnem podjetju še niso razvidni. Sicer je škoda, da ni že letos funkcionalni; bi ga bili res rabili, bo rekel marsikdo. Morda bode drugo leto več dežja, tako da bomo kaj prihranili pri vzdrževanju.

Tudi mestno oskrbnništvo zahteva več ko v l. 1928 (okrog 41.000 Din) in je proračunano na 350.260 Din s primanjkljajem cca 90.000 Din. Konji mislijo snesti sena za 29.000 Din več, dohodkov pa bo samo iz sena, žita in zakupov okrog 100.000 Din, kljub temu, da so postavljene na novo v proračunu mezde za poljske delavce v iznosu 31.500 Din. O vsem tem pa bode morda še kaj debate drugod.

Nekaj višje je proračunano zdravstvo (za 14.000 Din več, 52.125 Din skupno, kar res ni mnogo) in humanitarni ter prosvetni izdatki 292.125.— dinarjev, plus 59.000 Din). Olepševalnemu društvu se misli dati v denarju in naturi 115.720 Din, mestni ljudski knjižnici 20.000 Din (za 8.000.— Din več), gasilnem društvu 15.000.— Din (za 5.000.— Din več). Izredna podpora za Dramatično društvo v znesku po 5.000.— Din je črtana, istotako za šolsko polikliniko 5.000.— Din. Če se obenem namerava dati za znanstveno akademijo v Ljubljani 10.000.— Din več (skupno 30.000.— Din), se nam ne vidi umestno, da bi se zanemarjali ti dve domači instituciji, ki ste obe potrebni in koristni. Kritika bode tu gotovo popolnoma na svojem mestu.

Nekoliko premišljevanja bode gotovo vzbudilo poglavje A 9, ki našteva mestne dolge in potrebne obresti. Mesto ima iz 111 predvojnih in liberalnih časov 4.300.000.— Din dolga, od katerih izvira 1.506.000.— Din iz predvojne dobe in 2.241.000 Din iz posojila za mestno elektrarno. Pod sedanjo občinsko upravo pa se je nabralo že 6.300.000.— Din dolgov, ki še

sicer po polovici niso izplačani (kakor 3.000.000.— Din za savinjsko regulacijo). »Stari« dolgovi so najeti na 25, »novi« na 30 let; obrestna mera je 9% razun pri stavbnem posojilu 2.500.000 dinarjev, ki se bode obrestovalo po 8%. Investicijski krediti so gotovo koristni in potrebni, na pr. izdatki za savinjsko regulacijo. To posojilo, če bo uporabljeno, se bode mestu bogato obrestovalo, ker bode pospešilo razvoj mesta in ga zavarovalo pred velikimi škodami. O stavbnem posojilu pa smo navzlic oživljenju stavbnega delovanja v mestu družega mnenja in smo uverjeni, da ne bodo imele od njega velike koristi niti stranke, ki bodo vseeno plačevale visoke najemnine, niti mesto. Bolje bi bilo ostati pri makar zdatnemu podpiranju privatne inicijative kakor je to začel prejšnji občinski svet. Obrestno breme iz celega tega poglavja pa znaša tudi že skoro milijon dinarjev. Hiše in posestva bodo vrgla po tem proračunskem načrtu prebitka 202.803.— Din. Zanimivo je tu, da ima mesto tudi po tem proračunu precejšnje izdatke s popravili na Aleksandrovi vojašnici, ne prejema pa od vojaškega erarja nikake najemnine. Ker ni verjetno, da bi te najemnine ne stale v budetu za vojaštvo, mora tu tičati napaka v kaki škandalozni administrativni nemarnosti. Zanimivo je, da so proračunani pod tem poglavjem tudi izdatki za popravilo Kalvarije na Jožefovem griču (14.600.— Din), za Stari grad (20.000 dinarjev) in za Seidlov studenec (3.000 dinarjev).

Proračun največjega mestnega gospodarskega podjetja, elektrarne, je podan le v okroglih številkah. Isti izkazuje 268.711.— Din primanjkljaja. Na eni strani vidimo proračunano za tok 650.000 Din, na drugi pa dohodka od toka 1.700.000.—. To je visoka diferencja, ki jo bode treba še dobro pojasniti in utemeljiti, ker elektrika danes ni več noben luksuz, temveč stvar vsakdanje potrebe v hiši in važen činitelj naših gospodarskih obratov. Vemo, da stane mnogo uprava, popravila, morda tudi razširjenja (toda ne 300.000 Din!), vendar pa bode bolje, ako se bodo hitreje amortizirali visoki napravni stroški. Simpatično tudi nikakor ni, da se je za precej ponesrečeno stanovanjsko akcijo pritegnilo k plačilu baš mestno elektrarno, kar pomenja v resnici komunalno obdačenje toka.

Mestni vodovod ima za l. 1929 proračunan prebitok 58.000.— Din, ker

se računa, da bodo Celjani in okoličani v l. 1929 plačali vodnega vinarja okrog 600.000.— Din. Proračunano je razširjenje vodnega rezervoarja na Miklavškem hribu, ki bi stalo 200.000 dinarjev in napeljava vode v novo kolonijo vil pri okoliški ljudski šoli. Izostala je napeljava vode na Jožefov grič, dasi je obstojal veljaven sklep mestnega sveta, da se gre tamošnjim kolonistom na roke in so ti z napeljavo vode tudi računali. Tudi v klavnici je proračunana preureditev hladilnice, ki se je izkazala za nujno potrebno.

H koncu bi želeli, da bi se napravilo za proračun do časa, ko bode razpoložen drugič, malo, rekel bi, motivno poročilo, stvarna razlaga. Ta bode dobro služila našim mestnim očetom, še bolj pa kakim drugim meščanom, ki se za mestni proračun interesirajo.

Požar v zagrebškem »Seljaškem domu«. — Vladne odredbe proti KDK na Hrvatskem. — Ministrski predsednik dr. Korošec na Bledu.

V ponedeljek popoldne se je tudi pri nas na deželi raznesla vest, da »gori Seljaški dom v Zagrebu«. Kar hipoma smo se zavedali, kaj bi to utegnilo pomeniti, posebno, če bi imeli kaki šovinisti pri event. požigu zraven svoje prste. Zato smo se takoj informirali v Zagrebu, kaj je na stvari in se nam je pojasnilo, da je ogenj v dvorani po izpovedi neke stranke v domu nastal prejkotne od sveč, ki so še vedno gorele pred malim odrom z Radićevo sliko, lepim originalom gospe Pekota. Ta požar je zelo oškodoval Radićevo sliko, uničil knjigo, v katero so se vpisovali poedinci in čitave korporacije ob pogrebu, znani trnjevi venec s krono, mnogo trakov od pogrebnih vencev, skratka polno spominskih stvari na Stj. Radića. Bolj neumljivo pa je, da je istočasno izbruhnil požar tudi na podstrešju; tozadevno se vrši preiskava. Po nekaterih poročilih ni izključena možnost, da so iskre ali kaka druga zveza povzročile požar tudi v podstrešju.

Po zagrebških poročilih se je vlada odločila k gotovim represalijam proti gibanju KDK na Hrvatskem in v Dalmaciji. V soboto in nedeljo je bilo v Zagrebu zaplenjenih pet dnevnikov, med njimi ne samo radikalnejša »Hrvat« in »Narodni Val«, temveč tudi mirnejše »Novosti« in »Riječ«. Nadalje so dobile politične oblasti nalogo, da prepovedujejo ne le javne, temveč celo

Boris Rihteršič:

Črne oči.

Krasni so poletni večeri na našem lepem Jadranu. Mesečina se razlija kot zlata pena po nemirno drgetajočih valovih. Včasih zdrči jadrnica po njih in njena bela jadra se odražajo iz teme kot bele pege na črnem žametu. Iz daljave se čuje otožna pesem ribičev kot jok violine. To je edini glas, ki moti, ne, edini glas, ki daje toliko čarovni tihini večera ob morju. Za človeka, ki čuti z naravo, je tak večer prizor iz raja.

Tak človek je bil moj prijatelj Branko. Spoznal sem se z njim, ko smo se vozili skozi kraško Liko, to zemljo bede in krasot. Našel sem ga v pogovoru z domačini, ki so odšli v mesto iskat dela. Vse ga je zanimalo. Kako žive, ali ljubijo svojo rodno grudo, vse... Ko so v Gospiču zapustili seljaki vlak, sva ostala sama v oddelku. Pogovarjala sva se do Splita in ta pogovor je bil zame najlepši, kar sem jih kdaj slišal. Takrat mi je Branko odkril svojo dušo.

Branko, mlad fant kostanjevih las, lepih plavih oči, je bil idealist, bolesten idealist. Ni ljubil ljudi, ki se vržejo v vrtinec življenja, da izpijejo čašo radosti in uživanja do dna. Izogibal se jih je. Učil se je življenja iz knjig. Dvajset let je imel, a meni je trdil, da se mu zdi, da je starec petdesetih let.

Vozila sva se potem še s parnikom iz Splita v Dubrovnik. Kar nas je bilo mladih študentov smo sedeli v restavraciji pri črni kavi in zbujali šale. Tudi on je bil nekaj časa med nami. Skoraj ni bilo opaziti, da sedi v naši družbi, tako je bil tih. Črez nekaj časa je odšel na krov. Ni ga bilo nazaj. Ko sem po dveh urah tudi jaz zapustil restavracijo, sem ga našel slonečega ob stebru ograje, strmečega v valove. Hotel sem tiho oditi, da ga ne motim, a spodtaknil sem se ob kovčeg, ki je ležal ob ograji. To ga je prebudilo. Ko me je spoznal, mi je rekel:

»Tako me je vleklo ven. Nisem mogel ostati več med vami...«

In kot da je pozabil, da stojim kraj njega, se je obrnil in njegove plave oči so zasanjale v daljavi.

* * *

Dubrovnik mu ni ugajal. Po treh dneh mi je rekel, da odhaja. Ko sem ga vprašal, kam gre, mi je odvrnil:

»Ne vem... Iščem prirodo, neoskrunjeno, pa je tu ne najdem... Preveč zidov je... Morda grem domov, morda na otoke...«

Jaz sem ostal osem dni v Dubrovniku, tako se mi je dopadlo to mesto, polno starega ponosa, starih svetinj. Nato sem se odpeljal na Hvar.

* * *

Bil je spet eden izmed tistih lepih večerov, ki so zame najlepši kras Dalmacije. Ko sem pod noč hodil ob obali, kjer težko najdeš človeka ob pozni uri,

sem zagledal dve senci, sedeči na pečini, ki so jo lizali valovi. Hotel sem že iti naprej, kar se mi je zazdelo, da mi je glas ene izmed senc tako znan. Nisem se zmotil. Ko sem se kradoma približal, sem opazil, da je bil Branko. Tudi drugo senco sem že poznal. Opoldne sem jo videl pri kosilu. Gospodična Desanka je bila. Lepa, vitka, črnolasa Beograđanka. Ne vem, kako je to, da sem si med tolikimi neznankami zapomnil ravno njo. Njene črne oči so bile morda temu vzrok. Tiste črne oči, ki kar omamijo človeka, ko jih prvič vidi. Sedela sta na pečini in topli mizral se je poigraval z njunimi lasmi. Čutil sem se, da najdem Branka v ženski družbi in skoraj ne bi bil verjel, če ga ne bi bil videl s svojimi lastnimi očmi.

Hotel sem slišati o čem govori z njo. Pravijo, da to ni lepo, a nekaj me je vleklo k njemu. Skoraj neslišno sem se priplazil k pečini, ki jo je osvetljeval mesec, da sem lahko videl vsako potezo na njegovem in njenem obrazu, vsak gib.

Njune roke so bile sklenjene na kolnih, njen pogled uprt v valove. On je sedel tik ob njej in njegove oči so pile njeno toploto. Toliko hrepenenja je bilo v njih, tistega hrepenenja, ki ga nobena beseda ne more izraziti.

Molk je vladal med njima. Samo oči so govorile, ne peke po pesem, najlepšo pesem, pesem ljubezni.

Dve pesmi, dva kontrasta. Pesem

plavih oči, ki so pele črnim očem, pesem črnih oči, ki so uspavale plave oči.

Omamile so ga te črne oči, njega, ki je mislil o sebi, da je že izkušen starec, njega, ki se je učil življenja iz knjig... zavidal sem ga...

Sveta tišina je ležala nad morjem. Niti pesmi ribičev ni bilo čuti. Tedaj sem slišal njegov glas. Bil je tako mil, tako nežen, kot glas deteta, ki skrivaj, s strahom v srcu, prvič samo zapusti rodni dom:

»... oči... naj gledam te črne oči, ki me opajajo...«

Dvignila je glavo, se zdržnila in ga pogledala. Samo za hip je utonil njegov pogled v njenih očeh, nato je vzdihnil, skoraj zaplakal...

»Vedno bi jih gledal... tako rad bi jih gledal... te črne oči... pa jih ne smem... ne smem...«

Začudena ga je pogledala. Ni ga razumela. Tudi jaz ga nisem.

Glas sirene prihajajočega parnika je oskrnil tišino. Prebudil ju je iz sna. Vstala sta. Ona si je počesala lase in poravnala krilo, on je obstal nepremično na pečini in sledil s pogledom njenim kretnjam.

Bal sem se, da me ne zapazita, zato sem se hitro svlrazil izza pečine in se izgubil v gozdu.

Črez nekaj časa sem ju spet videl, ko sta stopala po parku. Oba sta molčala.

zaupniške shode na Hrvatskem in v Dalmaciji. »Novosti« pravijo, da je nastopil čas preizkušnje, ko bo potrebna kar najstrožja narodna disciplina in samopremagovanje.

Včeraj dopoldne je došel ministrski predsednik dr. A. Korošec na Bled. V Beogradu so prikrili njegov odhod, tako da je bil njegov nenadni prihod na Bled, dasi se ga je pričakovalo, vendar le mala senzacija. Nj. Vel. kralj ga je dopoldne sprejel v avdijenci, o kateri pa dr. Korošec ni hotel dati nobenega obvestila.

Drobne politične vesti.

Davidovičevi demokrati za revizijo ustave. Včeraj se je vršila v klubu Davidovičevih demokratov v Narodni skupščini konferenca večjega števila poslancev, po kateri je izjavil Ljuba Davidović novinarjem, da je tudi njegova stranka za revizijo ustave ter je to stališče izrazila tudi že na zadnjem svojem kongresu. Treba pa je sedaj od KDK konkretnih predlogov za to revizijo, ki jo je treba čim prej izvesti. Ako je odkritosrčno to mnenje in tudi mnenje radikalov okrog glavnega odbora, bi se polagoma kazali obrisi one veine v Narodni skupščini, ki bi revizijo ustave izvedla.

Dr Pernar ni mrtev. Po Zagrebu in celo v Sloveniji so se včeraj razširi-

le vesti, da je umrl tudi dr. Pernar v nekem dunajskem sanatoriju, kamor se je podal radi zdravljenja. Te vesti pa niso resnične, temveč poteka doslej dr. Pernarjevo lečenje popolnoma normalno.

Hrvatsko stališče. Včerajšnje »Novosti« v Zagrebu so se razpisale o stališču Hrvatov do bodoče revizije ustave in o sedanjem tozadevnem razpoloženju na Hrvatskem. »Kar se tiče hrvatskega stališča«, pravi list, »se mora ono uveljaviti v okvirju ožjega ali širjega hrvatskega narodnega programa. Ožji program bi mogel imeti samo pred očmi razcepljenje države in ustvaritev male Hrvatske, baš take kakor b i jo želeli imeti pristaši amputacije. V tem slučaju bi se žrtvovali Hrvati v Bosni in Hercegovini, v Vojvodini, Sremu in morda tudi deloma v Dalmaciji in Slavoniji. Ako imamo tedaj pred očmi celi hrvatski narod, tedaj je treba iskati v naši borbi zavznikov. Najnaravnejši naši zavzniki so prečanski Srbi in napredni Slovenci, ki imajo iste brige in nevolje kakor mi. Ne sme se tedaj iti tako daleč, da bi se onemogočilo skupno borbo s prečanskimi Srbi in naprednimi Slovenci. Zato nikakor ne smemo postaviti revizionističnega vprašanja tako: na eni strani srbska, na drugi hrvatska država...«

Domače vesti.

d Komemoracija za Stjepanom Radićem. Na željo pristašev SKS se je pretvoril nameravani nocojšnji sestanek krajevene organizacije SDS za mesto Celje v sestanek vseh pristašev KDK, na katerem se bo vršila komemoracija v počastitev spomina Stjepana Radića. Vsi somišljeniki vljudo vabljeni, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo!

d Polovična vožnja za hmeljarje. Pod tem naslovom poroča današnji »Slovenec«: »Ljubljana, 28. avg. (Tel. »Slov.«). Direkcija državnih železnic je včeraj obvestila vse železniške postaje na tozadevnih progah, da imajo hmeljarski nabiralci običajno vozno olajšavo oziroma ugodnost za povratek na svoj dom.« Saprmet! Direkcija državnih železnic v Ljubljani je res hitro poslala ta telegram uredništvu »Slovenca« v Ljubljani, ker se je veliko obiralcev med tem časom že srečno vrnilo s celo karto domu. Vse je tu šlo telegrafčno: Intervencija klerikalnih poslancev za obiralce in rešitev klerikalno-radikalne vlade v Pleogradu! Telegrafčno se bodo zahvalili tudi hmeljarji za trud in pozornost klerikalnih poslancev! — Da nima odlok direkcije sedaj nobenega pomena več, ker so obiralci svoje karte oddali, je vsakomur jasno. Slučaj je tipičen za toliko slavljeno klerikalno »delo za ljudstvo« in za poslovanje železniške

uprave celo pod slovenskim ministrskim predsednikom dr. Korošcem.

d Dolžnost je napredni Celjanov. da gredo v nedeljo mnogoštevilno v Šostanj na sokolski zlet. Na razpolago so vlaki ob 4. uri zjutraj, ob tri četrt na 8. uro in tudi še ob četrt na 2. uro popoldne.

d Sekcija hmeljskih trgovcev pri sreskem gremiju trgovcev v Celju opozarja še enkrat vse svoje člane na okrožnico z navodili glede prijavitelja hmeljskih nakupovalcev. Vzroci za pogodbe z nakupovalci se dobe v tajništvu gremija. Pričenši s 1. septembrom bo sekcija uvedla dnevno poročevalno službo o poteku hmeljske trgovine.

d Iz državne službe. Premješčen je policijski agent Josip Seibert od okr. glavarstva na Prevaljah k okr. glavarstvu v Celju.

d Umrl je včeraj popoldne v Gradcu znani celjski trgovec g. Luka Putan. Bolehal je na želodčnem raku in se je podvrget v Gradcu težki operaciji. Bil je 59 let star. — Danes je umrl tudi star Celjan, 66 let stari gospod Jože Vollauchegg, drž. nadveterinar v poklju.

d Umrl je v Liscah pri Celju g. Anton Klobučar, oče zobotehnik g. R. Klobučarja v Celju v starosti 71 let.

d V celjski javni bolnici so umrli 24. avgusta Jakob Vitanc, 69-letni

spomin na tiste črne oči, oči, v katerih ljubezen žari.

Le ena tiha poletna noč, le ena poletna noč je kriva...

Na tretji strani je bilo pisano z drgetajočo roko:

»Črne oči žgo... Ne smem jih več videti, da me ne umore... Vešča naj se ogiblje ognja... Morda je tako bolje... Ko boš čitala to pismo, bom že daleč... daleč odtod...«

Dvajsetletni stavec je odgrnil zastor življenja, pa se ga je zbal.

Nisem mu več zavidal, pomiloval sem ga...

Obleke

iz sukna Din 448, 560, 640, iz kamgarna Din 720, 840, 990, hlače iz sukna Din 96, 140, 180, iz bombaž - tkanine Din 62, 73, 90, površnik Din 640, 780, 960, fantovske perline obleke Din 62, 72, 82, vsaka nadaljna velikost Din 5 več, iz sukna Din 100, 120, 140, velikost 8 Din več, štajerske hlače Din 42 in 64, vsaka velikost 4 Din več, štajerski suknjič iz platna Din 60, iz sukna Din 105, kakor tudi vsakovrstno perilo izdeluje v lastnih delavnicah in prodaja samo v dobri in solidni kvaliteti industrija perila in konfekcije

R. Stermecki, Celje. Oglejte si izložbo in ogromno zalogo. Nakup neprisljen.

prevžitkar iz Braslovč, 26. avg. Miha Štuflek, posestnik pri Sv. Stefanu nad Šmarjem (griza) in Marija Čanžek, 62-letna delavčeva žena iz Celjske okolice, 28. avg. Ivan Lebič, 65-letni brezposelni tesar iz Sp. Hudinje, Mihael Tanšek, 56-letni dninar iz Kalobja in Marija Čanžek, 80-letna prevžitkarica od Sv. Stefana (griza).

d Vse komaj pričakuje nedeljske velike ljudske veselice tuk. Olepševalnega društva v mestnem parku in zakaj tudi ne! Vsestranske zabave sredi prelepih cvetličnih nasadov bo toliko, da bi moral človek imeti najmanj desetoro oči in baš toliko ušes, da bi zamočel vse točke programa pravomočno in dovolj z naslado občudovati. Priti je treba torej pravočasno, ker bo začetek že ob 3. uri popoldne, naker se bo porajala nepretrgana vrsta samega rajskega veselja notri čez polnoč. Ne vprašujte se že danes, kaj bomo jedli in kaj bomo pili, ker mnogobrojni šotori bodo nudili vse dobrote tega sveta v obilni meri in več kot pol zastonj. Na veseljenem programu je tudi še neobjavljena točka, ki bo najprijetnejše iznenadila staro in mlado, a to objavimo v prihodnji številki »N. D.« To-rej — pozor!

d Položaj na hmeljskem trgu v Žalcu. Ta teden bode obiranje v splošnem končano. Poleg savinjskega se ponuja tudi mnogo hmelja iz ostale mariborske oblasti. Čuti se pritisk na cene; plačuje se od 31—34 Din za kg, kakor morejo razni prekupeci in kupeci blago dobiti.

d Društvo »Soča«, podružnica v Celju, opozarja svoje članstvo, da pride vsa društva »Soče« meseca septembra enodnevni izlet in obisk Primorcev v Mariboru. Pozivamo vse člane in ostalo občinstvo, da se tega izleta udeležijo, da tako preživimo par lepih uric in obudimo spomine na našo lepo Primorsko. Ker je izlet spojen z malenkostnimi stroški — polovična vožnja bo dovoljena — upamo, da bode celjska »Soča« častno zastopana. Vsi udeleženci naj se zanesljivo javijo najkasneje do 11. septembra ustmeno ali pismeno pri našem tajniku g. Saksidu.

d Še jeden pretep v Gaberjih. V ponedeljek smo poročali, da je bil v soboto zvečer ranjen v pretepu pred Kancijanovo gostilno obdelan z nožem neki Simon Narat, ki je sicer v gostilni izzval sam prepir. V tem pretepu je bil ranjen tudi Kohnetov sin iz Gaberja, dobil je z nožem sunek v levo roko. Nasproti so si stali Gaberčani in Teharčani. Gaberčani so se oborožili z latami in so magnali maloštevilne Teharčane v beg. Med Teharčani sta se nahajala tudi brata Ravnak, Anton in Ludvik. Ker je Ludvik šepal, mu je svetoval brat Anton, naj se ob poti skrije, češ da bode on zadrževal Gabrijane nekaj časa, na to pa bode zbežal. To je tudi storil in je bil za to bratsko požrtvovalnost pošteno tepen, na kar je zbežal. Anton je za nekaj časa mislil, da je že varno oditi in se je podal na pot. Gaberčani pa so bili še vedno na preži ter so ga napadli in pobili na tla. Še le zjutraj so našli Antona Ravnaka nezvestnega v mlaki krvi in ga spravili v bolnišnico; eno oko ima zgubljeno in je dobil tudi druge težke poškodbe. Doslej je aretiranih že devet fantov iz Gaberja.

d Mesna parna kopel bode od 2. septembra naprej začasno zaprta, ker se montira nov kotel.

d Kuhanje piva za domačo porabo. Kakor pri plačevanju davkov tako so nastale gotove poostitve tudi pri trošarinah. Dočim se niso doslej brigali za kuhanje piva za domačo potrebo, kar se menda prakticira tu in tam tudi pri nas po deželi, je sedaj naročila generalna direkcija davkov, da bodo tudi vsi oni, ki bi kuhali pivo za domačo uporabo, kaznovani najprej po točkah 1 in 5 zakona o državnih trošarinah (radi prikrajšanja, »svere«) in pa po § 94 istega zakona (taksa 10.000 dinarjev za vsako kuhanje piva). Vsled tega svarimo naše ljudi pred kuhanjem piva in jim obenem svetujemo, naj vprašajo klerikalne poslance, zakaj se take malenkosti zasledujejo.

d Začetek pouka na osnovnih šolah v mariborski oblasti. Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti se javlja šolskim upraviteljem in učitelstvu, da se na osnovi odloka ON štev. 46.914-27 začne pouk na vseh šolah po vaseh, razen okrajev Dolenja Lendava in Murska Sobota, dne 1. oktobra, v mestih, razen Maribora, Celja in Ptu-

Schicht
Terpentin-Milo
s svojimi prednostmi

se neprestano suče okrog solnca.
Ravnotako mirno miné dan
ko se pere perilo, če gospodinja
izkoristi 7 prednosti, katere ima

ja, in trgih s pretežno kmetskim prebivalstvom pa na osnovi izjav krajevnih šolskih odborov dne 1. septembra ali 1. oktobra, kakor je pač bila izjava. Edino veljavni so v tem oziru tozadevni odloki velikega župana, ki so bili dostavljeni od okrajnih glavarjev šolskim upraviteljem.

d Prijava orožja. Vsi posestniki (imetniki) orožja in to strelnega, kakor tudi hladnega (pripasnega) orožja (lovski noži in slično) se v smislu določil novega zakona za posest in nošenje orožja in zadevnega izvršilnega pravilnika pozivajo, da v času med 1. in 10. septembrom 1928 prijavijo vse svoje orožje, ki ga posedujejo pri obč. uradu svojega rednega bivališča (v Celju mestu pa pri sreskem poglavarju na sobi št. 5 v II. nadstr.). Do tega dne imajo tudi vsi imejitelji orožnih listov za nošenje orožja, izdane za leto 1928 isto oddati na obč. uradu svojega rednega bivališča (v Celju mestu pa pri sreskem poglavarju na sobi št. 5 v II. nadstropju) radi zamenjave proti novim orožnim listom s trajno veljavnostjo. Po 10. septembru 1928 bo oddaja orožnih listov in zamenjava možna le na zadevno pismeno vlogo imejtelja. Tudi rezervni, oficirji imajo svoje jim predpisano vojaško orožje prijaviti pri pristojnem županstvu (v Celju: sres. poglavarju), da prejmejo zadevno uradno potrdilo o učinjeni prijavi, k inadomestuje orožni list.

d Nevarnosti pri obiranju hmelja vsled električnih daljnovodov. Opazilo se je, da so se mnoga zemljišča zasedla s hmeljem tako, da vodijo obstoječe električne žice visoke napetosti ob teh hmeljiščih ali nad hmeljišči ali celo med hmeljskimi drogovi tako, da je podana možnost dotika hmeljskih drogov z žico. Ako se leseni drog, ki je vlažen (n. pr. od megle, rose ali dežja) dotakne tokovodne žice, nastopi življenska nevarnost za delavca, ki drži ta drog v rokah. Isto velja ob dotiku hmeljske rastline, v prvi vrsti pa ob dotiku žice, ki se uporablja pri nekaterih hmeljiščih z električno žico visoke napetosti. Ker se bliža čas obiranja hmelja, pri katerem se bodo podirali hmeljski drogovi, opozarjam prebivalstvo ona to življensko nevarnost s pozivom, da morajo delavci s skrajno previdnostjo podirati hmeljske nasade in se izogibati vsakega dotika droga z žico. Podvojena previdnost je potrebna pri vlažnem vremenu in kjer so nastavljene žične konstrukcije za hmeljski nasad. Ako bi se kje dotaknil hmeljski nasad tokovodne žice, se mora vsakdo varovati pred dotikanjem; v takem slučaju je pozvati strokovnjaka, da se spoj odstrani. (To opozorilo nam je bilo dostavljeno še le včeraj in ga vsled tega še le sedaj objavljamo.)

d Društvo jugoslovanskih akademikov v Ptuj. V soboto, dne 1. septembra ob 8. uri zvečer se bo vršilo predavanje v Narodnem domu. Govori odvetnik g. dr. Anton Brumen o »zgodovinski skupščini CMD 1. 1908 v Ptuj«. — Vabljeni prijatelji društva. — Odbor.

d Vrtnarska razstava povodom letošnje velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni« od 1. do 10. septembra

Pred visoko hišo, ob spomeniku Svobode sta obstala.

»Ob spomeniku Svobode stoji suženj... suženj... črnih oči...«

»Ob spomeniku Svobode stoji sužnja... sužnja plavih oči...«

»Kdaj bom spet videl črne oči...«

»Jutri, dragi, tam, kjer si jih videl danes...«

Samo te besede sem čul. Niti poslovala se nista. Ona je počasi odšla po stopnicah, on pa je taval po ulicah.

* * *

Ko sem bil naslednjega dne spet pri kosilu, sem iskal Branka. Zelo sem se čudil, da nisem videl ne njega, ne nje. Po kosilu sem odšel k morju. Tam sem opazil lepo Desenko, sedečo na pečini, kjer sem jo videl minulega večera z Brankom. Jokala je.

Približal sem se ji:

»Zakaj jokate, gospodična...?«

Dvignila je glavo, da vidi nezaželjenega vsiljivca, ki jo moti.

»Vi ste...? Branko mi je pravil o vas, moj Branko... da sta prijatelja... Glejte, kaj mi je storil...«

Pobrala je pismo, ki je ležalo poleg nje na pečini in mi ga podala. Na pismu sem videl sledove solza.

»In niti posloval se ni...«, je rekla.

Pismo je pisala Brankova roka. Poznal sem njegovo pisavo. Na prvi strani je bila pesem:

»Le ena tiha poletna noč,
le ena poletna noč je kriva,
da v srcu ostal je spomin pekoč,

bo atrakcija svoje vrste. Tisočero ljubkih cvetk bo vabilo posetnike v kraljestvo boginje Flore, da tu občudujejo delo naših marljivih ljubljanskih vrtnarjev. Obširen paviljon I na sejmišču bo zopet spremenjen v pravi gaj, poln krasnih palm, cvetočih in vedno zelenih lončnic, okusno in moderno pletenih vencev in šopkov, vaz polnih cvetlic zadnjih novosti, sploh vsega, kar dosega zmora moderna vrtnarska umetnost. Tu bo podana obiskovalcem prava cvetoča spomlad, zunaj pa se bodo že kazali prvi znaki smrti v naravi. Kdo bi ne pohitel tja, da se še enkrat navžije teh krasot predno bo prikimala bela starka zima. Naše gospodinje, vnete za vse lepo, bodo imele posebno priliko, da vidijo kako se okrase saloni, dvorane in domače sobe, kako se pripravi udoben domači kotiček z malimi spremembami in majhnimi stroški v prijazni domači vrt. Razstava bo nudila zopet nov dokaz, kako napreduje naša domača vrtnarska umetnost.

d Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in Celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek, dne 4. septembra t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljstvu sobi Prevozne družbe d. d. v Celju. Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Književnost.

k Ciril Pregelj, Troglasni mladinski zbori. V založbi knjigarne Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani je izšla pesmarica: Ciril Pregelj, »Troglasni mladinski zbori«, ki je namenjena našim mladinskim zborom na višji stopnji osnovnih šol, nadalje meščanskim in srednjim šolam ter glasbenim zavodom, vobče vsem, ki goje mladinsko petje. Ta zbirka je osnovana na podlagi obeh pesmaric, katere I. del je izšel l. 1925 pod naslovom: 30 troglasnih mladinskih zborov, II. del pa l. 1927, tako, da vsebuje ta izdaja najbolj priljubljene pesmi iz obeh delov, na novo pa so sprejete 3 slovenske pesmi in ena slovaška v harmonizaciji Fr. Marolta in 4 hrvatske v harmonizaciji R. Matza. Vse pesmi so harmonizirane tako, da ne stavijo glade intonacije in glasovnega obsega nepremostljivih težkoč, vsak pevski part je gladko tekoč in peven. Avtor je kot večleten učitelj zborovega petja na šoli Glasbene Maticе v Celju upošteval vse okolnosti, ki prihajajo pri tem petju v poštev — zato so sprejete po večini le take pesmi, ki jih mladina rada poje — in to so narodne pesmi. Istim dajejo prednost tudi učni načrti vseh kategorij nižjega in srednjega šolstva. Priobčene so pa narodne pesmi iz vseh delov naše domovine, a tudi po ena moravska in slovaška. Med slovenskimi narodnimi so po večini koroške, kar gotovo je le zbirki v prid. Poleg izdajatelja so narodne pesmi harmonizirali E. Adamič, Z. Prelovec, Stj. Mokranjec, Fr. Marolt, R. Matz i. dr. Ker je zlasti v Sloveniji izšlo že lepo število pevsko-teoretičnih knjig (Bajuk, Družovič, Gröbming, Kozina, Fr. Marolt

Dijaški koledar 1928-29. Tiskani v hrvatskem, srbskem in slovenskem je iku, torej v treh posebnih izdajah.

Kino.

Mestni kino Celje. Sreda 29. in četrtek 30. avgusta: »Grofica Orlov«. Krasna, orientalska drama v 11 dejanjih po glasovitem romanu Pierrea Benoita. V glavni vlogi Jugoslovani Svetislav Petrovič. Originalni posnetki iz sirske puštinje, Beyruta in Libanona. Ne zamenjajte s filmom »Orlov«, ki ga ta film daleko nadkriljuje! V sredo zvečer orkester! — Petek 31. avgusta, sobota 1. in nedelja 2. septembra: »Grad slavoh«. Izredna filmska senzacija. V glavni vlogi Laura la Plante, znana iz vefilma »Polnočno solnce«. Do skrajnosti napeta vsebina. — Prednaznanilo: »Moderni Babilon« (Evelin Holt) in »Ljubez« (Elizabetha Bergner), film svetovnega slovesa.

ml. Negro Hrastova), prinaša ta pesmarica zgozlj zborovske pesmi, ki se pojo bodisi pri praktičnem pevskem pouku, bodisi so namenjene za glasbene nastope naše mladine. Po skrbni izbiri pesmi, po razmeroma lahki interpretaciji in končno radi lepega razločnega tiska, in sploh zunanje opreme se pesmarica sama priporoča in bo povsod dobro došla, kakor so doslej še vse Pregeljeve pesmarice. Cena izvodu je 26 Din, s poštnino 28 Din. Pri večjih naročilih popust. Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa se naroča naravnost pri založbi Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Sokolstvo.

»Celjski Sokol« poziva celokupno svoje članstvo in naraščaj, da se polnoštevilno udeležita župnega zleta v nedeljo, dne 2. septembra v Šoštanj. Zbirališče točno ob 7. uri zjutraj pred telovadnico.

Češki Sokoli se peljejo v ponedeljek, 3. septembra t. l. popoldne skozi Celje. Točen čas prihoda še javimo. Celjsko sokolsko društvo pozdravi korporativno na kolodvoru brate Čehe, ki so na potu na pokraj, zlet v Skopljje. Pri pozdravu igra celjska železn. godba. — Vstop na peron je prost!

Sokolski zlet v Šoštanj. V četrtek 30. t. m. se vrši za vse članstvo, ki se udeleži župnega zleta v Šoštanj, skušnja prostih in redovnih vaj na godbo. Začetek ob pol 20. uri. Pridite vsi točno. Ob tej priliki se bodo razdelile tudi legitimacije za polovično vožnjo, na podlagi katerih si naj vsak sam nabavi tekom sobote vozni listek, da ne bo v nedeljo pri potniški blagajni prevelik naval. V nedeljo ob pol 7. uri je zbirališče vseh oddelkov na dvorišču mestne osnovne šole in od tam skupni odhod z prapori in godbo na kolodvor, kjer bodo rezervirani in za posamezne oddelke določeni vagoni. Člani, kateri nimajo lastnega kroja in si ga ne morejo sposoditi, naj si nabavijo napisni trak celjske župe, ki se dobi pri tvrdki Pšeničnik. Člani, ki imajo lastni kroj in moreče radi tehtnega vzroka ne morejo pri zletu sodelovati, se naprošajo, da kroj posodijo drugemu, da bo udeležba iz Celja čim številnejša. Legitimacije za netelovadce in nekrojaše izdaje brat Grobelnik.

Pokrajnjskega zleta v Skopljje se udeleži tudi članstvo iz Celja in sicer v manjšem številu. Odpeljejo se v ponedeljek zvečer ob 19.15. Vabi se tudi ostalo članstvo, katero se želi poslužiti te važne olajšave, da se pravočasno prijavi in nabavi legitimacijo. Cena ca 250 Din tja in nazaj.

Dr. L. Pitamic:

Država.

(Dalje.)

V tretjem delu »Države« razpravlja g. pisatelj najprej o pojmu in zgodovini ustave. Njegova definicija ustave se glasi: »Najvišji izmed organizatornih pravil, ki določajo najvišje organe v državi, njih delovanje in medsebojno razmerje, s tem pa obliko države, imenujemo ustavo«. Ta definicija more veljati za moderno, svobodno državo, pa ne za države prirodnih narodov in despotije, ker v teh državah ne bomo našli organizatornih državnih pravil. Jaz sem glede definicije državne ustave (tudi obitelj in občina n. pr. imata svojo ustavo) napisal v že omenjeni »Zbirki javnopr. razprav« sledeče: »Definicija državne ustave je odvisna od oblike države, oblike vladavine. V despotični monarhiji je ustava način, kako v svoji oblasti neomejeni vladar upravlja svojo državo. V omejeni monarhiji pa, in tudi v republiki, je ustava pravni red, javni zakon, ki odreja delokrog, prava in dolžnosti državnih oblasti z ene strani, prava in dolžnosti državljanov z druge strani. Ustava ima potemtakem (v omejenih monarhijah in republikah) urediti pravni odnos državljanov napram državnim oblastim.«

Zgodovina angleške ustave je premalo izklesana in premalo pregledno opisana, čeravno je v zgodovinskih knjigah, kakor n. pr. v Weltg. von Weiss, Weltg. v. Pfluck-Hartung, Prutz Staateng. d. Abendl. in drugod že zadosti jasno obravnavana. To pomanjkljivost tem težje občutimo, ker so se Angleži s svojimi ustavnimi

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. »Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.«

Varuje perilo!

borbami v XIII. in XVII. stoletju borili ne samo za svoje svobodno življenje, ampak indirektno za svobodo cellega sveta, ker so se izdelale po njihovem ustavnem ustroju manj ali več vse moderne ustave.

Ne strinjam se s tem, kar trdi gosp. Pitamic na str. 183: »Ustroj sedanjih evropskih ustav izvira torej iz Amerike, oziroma iz Anglije.« Da temelji ustava Zed. drž. S. A. (U. St. of A.) na angleški ustavi, za to govori: 1. dvodomski sistem in institucija »speaker«-a (»govornika«, predsednika v angl. Common House in v amer. House of Representatives) v eni in drugi državi; 2. premoč v finančnih zadevah pri angl. komonskem in amer. reprezentativnem domu; 3. pravica reprezentativnega doma v Zed. drž. na obtožbo državnega uradnika, senata pa na sodstvo nad obtožencem, kar odgovarja v tem pogledu pravici angl. Common House in House of Lords; 4. kakor so si Angleži že l. 1215 v odboru od 25 baronov izvolili čuvarja za Magno Charto, tako so njihovi kolonisti v Sev. Ameriki v svoji ustavi leta 1787 postavili svoje najvišje sodišče (High court) za čuvarja svoje ustave.

Da sedanji evropski ustavam niso bile neposredni vzor francoske ustave iz revolucionarne dobe kakor piše g. pisatelj na istem mestu, se vidi že iz tega, da ima večina sedanjih evropskih ustav dvodomni sistem, francoske ustave za revolucionarne dobe od 1789—1814 pa so imele pretežno enodomski sistem. Saj gosp. Pitamic sam prizna na str. 298: »Skoraj v vseh modernih državah se je uvedel dvodomni sistem.«

Da je bil angleški ustavni ustroj, pa ne ameriški, še manj pa francoske ustave iz revolucionarne dobe vzor večini sedanjih evropskih ustav, to mnenje zastopa tudi nemški zgodovinar Philippson v svoji knjigi »Zeitalter Ludwigs XIV.« kjer piše: »England hatte damals eine Umwälzung

durchgelebt, die um so grössere weltgeschichtliche Bedeutung besitzt, als ihre Ergebnisse für die meisten europäischen Staaten vorbildlich geworden sind und wir hier der Geburtsstunde des Parlamentarismus beiwohnen, den hundertfünfzig Jahre später die gebildetsten Völker und die edelsten Geister als das Ziel aller politischen Bestrebungen, als ein mit gesamtter Kraft nachzuahmendes Beispiel, als Ideal der Verfassung für sämtliche Staaten betrachtet und geliebt haben.« (V. Ullst. Weltg., Neuzeit, p. 119.)

Ali kljub tej veliki važnosti angleške ustave nam ne pove g. dr. Pitamic v svoji zgodovini angleške ustave in angleškega parlamenta, kako so Angleži došli do Magne Charte, kako in kedaj se je ustanovil lordov dom (House of Lords), kako in kedaj t. zv. spodnji dom (House of Commons).

Magno Charta libertatum so si angleški baroni in mesto London izvojevali 15. junija, t. j. na Vidovdan leta 1215 z revolucijo proti svojevoljno vladajočemu kralju Ivanu. Ta dan so se sestali baroni s kraljem na travniku Runymede, napisali svoje zahteve v 49 členih in dali takoj dokument s temi členi (Ista sunt Capitula que Barones petunt et dominus Rex concedit) od kralja potrditi z njegovim pečatom. Pogajanja so še dalje trajala do 19. ju. junija. Njihov rezultat je bila prava »Magna Charta«, ki se v glavnih zahtevah povsem strinja z ugovorom »Ista sunt Capitula« in v katero je bila sprejeta doslovno večina členov iz vidovdanskega ugovora.

O Magni Charti piše g. pisec, da je bila »sklenjena med kraljem in angleškim plemstvom«. To se je delilo na veliko in majhno. Za ukupno veliko plemstvo, za neposredne kraljevske vazale, najdemo v Magni Charti naziv »barones«. Kakor sem že gori napisal, so vidovdanski ugovor izsilili od kralja samo baroni, pa ne celo plemstvo. Na potrditev prave Magne Charte 19. junija 1215 pa so prisilili kralja pre-

lati in baroni. Saj prizna kralj sam v uvodu k M. Ch., da jo je izdal po nasvetu visokih duhovnikov in svetskih baronov.

V istem stavku piše g. Pitamic, da »Magna Charta utrjuje pravice ne samo za barone, temveč tudi za ljudstvo.« Naš kmet, ki to bere, bo mislil, da so v Magni Charti tudi kmetje dobili svoje pravice in svoboščine. Ali ti so še dalje ostali nesvobodni. Kmet (villanus) se spominja v ugovoru »Capitula« samo v 9. členu, v katerem govori o davčnih kaznih. Ščiti ga gornji ugovor u toliko, da treba pri takem novčanem kaznovanju štediti kmetovo hišno gospodarstvo. V 29. členu gornjega ugovora pa se določa izrecno: »Noben svobodni človek ne sme biti prijet, zaprt« itd., a kmet ni bil svobodni. Moram tudi ugovorjati trditvi g. pisatelja: »Kadar bi kralj ali kak kraljev uradnik kršil te predpise, naj se 25 izvoljenih baronov pritoži pri kralju. Ako se pravica ne vzpostavi v 40 dneh, se smejo baroni in ves narod upreti kralju.«

Glede upora proti kralju, ako ne bi popravil storjene krivice, ne smemo besed v 61. čl. Magne Charte, ki se glasi: »illi XXV barones cum communa totius terrae distringent et gravabunt nos modis omnibus, si nos excessum non emendaverimus... intra XL dierum« tako tolmačiti, da se ima pod besedami »cum communa totius terrae« razumeti »ves narod«, po tem tudi kmetje, kakor je prevedel gornje besede g. Pitamic. Po mojem naziranju je pravilno raztolmačil besede »cum communa totius terrae«, zgodovinar Prutz v 2. delu svoje gori omenjene razprave, kjer piše: »So entstand der merkwürdige 61. Artikel der Magna Charta, der einen ständischen Ausschuss schuf, bestehend aus 25 Baronen und dem Mayor der Hauptstadt, beauftragt die Erhaltung des Vertrages durch den König zu überwachen und im Falle einer Verletzung Abhilfe

zu verlangen: wurde diese nicht gewährt, so sollte der Ausschuss in Gemeinschaft mit der Gesamtheit der Barone befugt sein den König auszufänden etc. Damit erhielt die Gesamtheit des englischen Adels das Recht des Widerstandes gegen Gesetzwidrigkeit des Königs.«

Kar sem gori navedel, je vse, kar je g. pisec v svoji »Državi« napisal o vsebini Magne Charte, o kateri sam na istem mestu prizna, da jo »Angleži še danes smatrajo za temeljni dokument svobode«. Že v zgodovinskih knjigah za srednje šole se učencem o njeni vsebini več pove.

Vjekoslav Klaić n. pr. je kot gimnazijski profesor po Kořinekovi knjigi leta 1888 v »Povjestnici srednjega veka za više razrede srednjih škol« sledeče napisal o gornji listini: »Magna charta libertatum, izdana 15. lipnja na livadi Runnemeđe, nedaleko od Windsora, sastoji od 63 članka, koji rade o povlasticah englezke crkve (ecclesia Anglicana), plemstva i gradova, zatim o sudstvu, šumskom pravu itd. — Najznamenitije su ustanove velikoga lista: Bez odluke suda ne smije se ni jedan slobodni Englez ni zatvoriti ni prognati, ni svoga imanja lišiti. Nitko ga ne smije suditi drukčije nego po zemaljskih zakonih, a sudci moraju mu biti ravni (drugovi). Samo s privolom velikoga vieća (per commune consilium regni) smije kralj pobirati porez (scutagium vel aurilium). Prvi članak zajamčuje potpunu slobodu kod izbora crkvenih dostojanstvenika; članak XIII. govori o povlasticah grada Londona i drugih gradova« itd.

(Dalje prihodnjič.)

Corrigendum. V zadnji št. »N. D.« se je v tretji vrsti natisnilo »da nahajamo del realne unije« namesto »da realna unija obstoja v tem, da je skupnost vladarja za več držav obvezna«.

Emilijan Lilek.

Dva dobro odgojena, mirna
dijaka

se sprejmeta v lepo solnčno sobo in v vsi oskrbo. Kopalnica, vrt. Vprašate v Zrinjski ul. 17. Istotam se odda lepa mesečna soba.

Brivnica „ZORA“

sedaj Prešernova ul. 8

prej Kralja Petra česta. Dobra in snažna postrežba. Dijaki in otroci polovične cene.

Premog

iz vseh rudnikov in najboljših vrst dobavlja in dostavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

K domači hčerki dijakinji se sprejme v dobro oskrbo

dijakinja tovarišica.

Klavir na razpolago. Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro »Dijakinja«. 3-3

Lepa enodružinska hiša

3 sobe, kuhinja, velik vrt, v Zg. Hudičji, blizu glavne ceste, se proda za Din 50.000.—. Stanovanje takoj na razpolago. Naslov da Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Sprejem

učenca

s predpisano šolsko izobrazbo, brez vsake oskrbe. Ivan Ravnikar, Celje.

Naznanilo otvoritve.

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim s 1. septembrom

mesnico

v Gaberju (gostilna Čeček).

Za obilen obisk se priporoča

Tone Drofenik.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Meblovana soba

zračna, z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom, se odda. Zrinjski-Frankopanka 3/l.

Meblovana soba

s posebnim vhodom, parket, elektr. luč, se takoj odda. Celje, Za kresijo 1, I. nadstr. Istotam se odda vinska klet.

Krojači!

Sprejme se pomočnik z večletnim izpričevalom od prvovrstne tvrdke za moško veliko delo, istotako tudi eden za damsko. Reflektira se samo na prvovrstne moči. FRANC MEŠKO, modni salon, Celje, Aleksandrova ul. 3.

Richard Klobučar, konc. zobotehnik, naznanja vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je po kratki, mučni bolezni preminul predragi oče, soprog, stari oče, brat, gospod

Artur Klobučar

v 71. letu starosti. Pokojni leži v mrtvašnici okoliškega pokopališča, od koder se viši pogreb v četrtek ob 17. uri pop.

Sv. maša se bo brala v petek ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi.

CELJE, dne 29. avgusta 1928.

Žalujoči ostali.

Oglašujte!

Preminul je naš dolgoletni član

Luka Putan

načelnik varnostnega oddelka Prostovoljnega gasilnega društva Celje

ter ga bodo njegovi tovariši dne 31. avgusta 1928 ponesli k večnemu počitku.

V preminulem žalujemo za možem bogatega znanja, močatosti in zvestobe, ki se je za dobrobit našega društva vedno živahno zanimal.

Bil nam je zvest tovariš, čigar spomin bomo ohranili v časti.

CELJE, dne 28. avgusta 1928.

Poveljstvo

Prostovoljnega gasilnega društva Celje.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omeji. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po 6 1/2 %

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.